

— Članstvu Podpornega društva državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine sporočamo, da je pristojna oblast odobrila nova društvena pravila, sprejeta na zadnjem izrednem obnem zboru. Društvo se sedaj imenuje »Tovarištvo, podporno društvo finančnih uslužbencev v Ljubljani«. Nova društvena pravila so sedaj dotiskana in se pravkar razpošiljajo članstvu hkratu z novo sprejetimi pravilniki. Oni člani, ki so spremenili in še niso javili društvu svojih novih naslovov bivališč, naj to store nemudoma, da jim bo mogoče poslati nova društvena pravila. Društvena pisarna, ki sedaj posluje v hiši nad kavarno Evropo, Tyrševa cesta 15/II., se bo z začetkom februarja t. l. preselila v hišo zavarovalnice »Croatia«, Selenburgova ul. 4/I.

— Novo zbirko mladinskih pesmi za vse vrste šol je izdal Slovenskem dobro znani skladatelj Ivan Matetič - Ronjgov. V zbirki, ki ima naslov »Čakovska - primorska pjevanja«, je 128 enoglasnih pesmic, primernih za nižjo stopnjo pouka. Zbirka stane samo 35 din in se je lahko naroči pri skladatelju samem (Beograd, Cara Uroša 11) ali pa pri Učiteljskem

pevskem zboru »Emil Adamič«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I.

Osebnostne zadeve

— i Premeščena sta: Čok Antonija iz Kočevske Reke v Staro Cerkev in Zvan Andrej iz Turnišča v Dolnjo Lendavo.

— i Premestitve učiteljev (-ic): Viktorija Svetek iz Marije Snežne v Videm; Živko Tomšič iz Kostela v Staro cerkev; Sofija Vivoda iz Cerkelj v Lesce; Ivan Resman iz Toplice pri Novem mestu v Novo mesto; Marija Rant iz Velike doline v Šmarje (Ljubljana - okolica); Marija Žitko iz Domžal na Bled; Jožef Mrak iz Trate in Ferdinanda Mrak iz Št. Urške gore k Sv. Andražu v Slov. gorah; Avgust Leštan od Sv. Trojice v Kostel; Silvester Cerut iz Zaloga v Zg. Tuhinju.

— i Napredovanja: Irena Jan, učiteljica v Ljubljani, v V. skupino.

— i Upokojitve: Leopold Levstik, učitelj v Ljubljani.

Kaj vse pišejo

o učiteljsstvu, šoli, prosveti in JUU

— i Zborovanje okrajnih šolskih nadzornikov iz Slovenije. Pod tem naslovom je »Slovenec« z dne 29. dec. 1939. objavil poročilo o obnem zboru društva šolskih nadzornikov, ki se je vršil v Ljubljani dne 27. decembra. — Po tem poročilu se je na zborovanju ugotovila popolna soglasnost vseh članov glede načel organizacije kakor tudi glede dosedanjega dela odbora. Ta soglasnost je prišla zlasti lepo do izraza pri volitvah novega odbora, pri katerih so bili pri tajnih pismenih volitvah soglasno izvoljeni v odbor naslednji nadzorniki: za predsednika Erjavec Fran, za podpredsednika Drnovšek Fran, za tajnika Rupret Vinko, za blagajnika Grad B., za odbornike pa: Arrigler Anton, Peterlin Al. in Capuder Leon, a v nadzorni odbor so bili izvoljeni nadzorniki: Petje Ignacij, Ločniškar V. in Pestevšek Rih. — Nato so zborovalci sprejeli daljšo resolucijo, ki nosi uvodoma naslednjo načelno zahtevo: »Za šolske nadzornike naj se postavljajo učitelji ljudskih šol, ki so se v praksi izkazali za to znanje tako strokovno kakor tudi moralno sposobne in vredne.«

— i Dvakrat da, kdor hitro da je naslov članka v »Večerniku« od 30. decembra, v katerem je izražena nujna potreba zvišanja prejemkov državnim nameščencem. Med drugim je v članku navedeno tudi sledeče: Končno ne smemo prezreti, da ob propadanju srednjega stanu gineva v narodu še prav posebno vse kulturno življenje ter da se smrtno zavira razvoj podmladka narodne prosvetljenosti. Prav zato ima država še posebno dolžnost, skrbeti za življenjsko usposobljenost svojih uslužbencev. — Vprašanje povišanja prejemkov državnim nameščencem je sedaj pereče zaradi draginskega vala, ki je iz vojnoletnih držav pljusnil tudi v nevtralne države. Ako ne bo javna oblast ukrenila, da se izvede vsaj za šibkejšo sloje regularna medvojna aprovacija, ne bo sedanje povišanje plač mnogo za leglo. Draginski val bo terjal vedno več povišanj, v danih razmerah pa se povišanje plač sploh ne da več odlagati. Z zadovoljstvom so težko prizadeti državni nameščenci sprejeli zagotovilo predsednika vlade g. Cvetkovića ter izjavo prometnega ministra g. Bešlića, da je vlada že razpravljala o povišanju prejemkov, kar bo v najkrajšem času izvedeno.

Mladinska matica

— mm Vsebinska 5. številke »Našega roda«. Janko Samec: Zalostni koledniki (pesem). Jan Plestenjak: Herodež, France Bevč: Peter Klepec (nadaljevanje). Bogo Pregelj: Materina duša — sinji cvet, Zdravko Ocvirk: Trije kralji (pesem). Rozanov-Smasek: Kaj je doživel Travka (nadaljevanje). Josip Ribičič: Lukec in sv. Trije kralji (slikopis). Anton Ingolič: Sprehod v Haloze, Ksaver Meško: Mrz (pesem). Miran Jarc: Živali pripovedujejo, Karlo Bajt: Zlata pohorska duša, P. Strmšek: Dva hinavčka, Josip Kržman: Barbare, Danica Gruden: Naš rod (pesem). Viktor Pirnat: Dnevi svetega Tripuna in svetega Blaža na našem južnem Jadranu, Slavko Hotko: Vojne ladje, D. Boljarič: Junaki sinjih višav, Viljem Kunst: Daj nam danes naš vsakdanji kruh. ***: Dobra Ankica in drobna ptičica, Drobne zanimivosti, Mladina piše, uganke itd. Z ilustracijami so zastopani: Riko Debenjak, Marij Pregelj, L. Perko,

Maksim Sedej, Fran Mihelič, Albert Sirk, Niko Pirnat in drugi.

— mm Ekspedicija 5. številke »Našega roda« se izvrši že v teku božičnih počitnic, tako da bo list 10. januarja že na šolah. List prejmejo vsi, ki so plačali 4. številko. Zaradi počitnic se dogaja skoro vsako leto, da število naročnikov 5. številke pada. Prosimo cenj. poverjenike, da poskušajo to leto preprečiti. Padec naročnikov pri tej številki nam povzroča veliko materialno škodo. Uredništvo se prizadeva, da je vsaka številka čim bolj vsebinsko bogata in ilustrativno razkošna. Kljub temu, da se je tisk po novem letu znatno podražil in terja list vedno večjih denarnih žrtve, bomo skrbeli, da bo list na višku. Poagrtirajte za »Naš rod« in pridobite mu še nove naročnike. Številke, ki so pošle, smo ponatisnili, tako da ima uprava vse na razpolago tudi za nove naročnike.

— r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 7. januarja, ob 17. uri predaval g. inž. Rado Lah: Gnojišče, travnik in njiva.

Učiteljska tiskarna

— t V Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru dobite vse pisarniške potrebščine za šolo in dom; knjige za šolanje svojih otrok; učila za vse šole; knjige znanstvene in leposlovne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znance; merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo; papir »Jasnit« za kopiranje načrtov in skic. — V tiskarni se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela od najnavadnejšega pa vse do najbolj finega večbarvnega tiska. — V knjigovozni se vežejo knjige, brošure in izdelujejo najfinejša in tudi preprosta knjigoveška dela.

— t Vsem gg. učiteljem in učiteljicam priporočamo Učiteljska knjigarna svojo veliko zalogo šolskih in pisarniških potrebščin, knjig in dekorativnih keramičnih predmetov.

— t Najlepša zabava, zanimivo ročno delo, pri katerem se otroci uče, je zbirka Načrtov za šolo in dom. Načrte je sestavil Vilim Kunst, avtor člankov Za tri dinarje elektrike, ki so izšli v »Našem rodu«. Zbirka obsega 5 elektrotehničnih aparatov: Morsov brzojavni aparat, električni zvonec, indukcijski aparat, telefon in mikrofon.

— t Prešernove in Gregorčičeve poezije so izšle v miniaturi izdaji. Lični knjižici se dobijo pri Učiteljski tiskarni po 20 din komada.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

— JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO LITJA prosi, da se mu prijavijo takoj vse tovarišice - članice, ki so poročene z ne- učitelji.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO SMARJE PRI JELSAH je zborovalo dne 16. decembra v Rogatcu. Udeležba 56 %. Društveni predsednik tov. Verk je v pričetku izrekel več čestitk, posebej društvu podpredsedniku tov. Stefancioski k odlikovanju z redom sv. Save. Prisrčno so zborovalci pozdravili predavatelja g. prof. dr. Pavla Strmška iz Celja kot sina bivšega dolgoletnega predsednika našega društva. Predsednik je nadalje poročal o položaju v organizaciji po skupščini v Banja Luki, o akciji za ureditev naših prejemkov in o problemih naših najmlajših tovarišic in tovarišev. Po prečitavanju zapisnika zadnjega zborovanja se je ugotovilo, da je bilo poročilo v »Tovariš« v toliko pomanjkljivo, da je poverjenica za odsek učiteljic tov. Ahtikova, za Dom učiteljic pa tov. Perinova, Glavna točka zborovanja je bil referat g. prof. dr. Pavla Strmška iz Celja: Med srednjo in osnovno šolo. Njegova izvajanja so trajala skoro dve uri. Dotaknil se je vseh perečih problemov današnje ljudske in srednje šole ter povsod postavljaj v ospredje otroka in dijaka kot človeka, ki ga mnogokrat niti dom niti šola ne moreta prav razumeti. Svoja izvajanja je ilustriral z mnogimi doživljaji ter prikazal njihovo psihološko osnovo iz vidika mladih, mnogokrat zbeganih duš. Referat je napravil na zborovalce globok vtis in so referenta nagradili z dolgotrajnim odobravanjem. Pri slučajnostih se je osvojilo stališče, da naj članstvo samo pripravi čimveč predavanj in da se k temu delu pritegnejo tudi najmlajši. Radi slabih zvez z vlaki se bodo bodoča zborovanja vršila v Rogatcu.

Rataj Oskar, tajnik. Verk Miloš, preds.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR-DESNi BREG je zborovalo dne 16. decembra 1939. v Mariboru. Navzočih 76 članov, t. j. 71 %.

1. Na področju društva je 23 učiteljev, ki niso vključeni v društvo. Večina radi članarine (med njimi 3 pripravniki), nekateri radi osebne užaljenosti, nezanimanja ali se organizacija po njihovem mnenju premalo briga za njihove osebne težnje.

2. Upravni in nadzorni odbor je na svoji seji razpravljaj o težkem gnotnem položaju drž. uradnika in je odposlal sekciji primerno resolucijo. Ukrep je bil soglasno sprejet.

3. Tov. Vranc Ernest, ki je poldrugo desetletje bil član našega sreskega društva, je bil imenovan za nadzornika v Laškem. Tovariš predsednik označuje njegovo delo in uspehe ter pomoč, ki jo je nudil vsa leta društvu. Ni nemala njegova zasluga, da je učiteljsvo našega sreza na šolskem polju na taki stopnji kakor je. Na predlog zborovalcev naj pošlje upravni odbor na njegovo poslovilno pismo v tem smislu tudi odgovor.

4. Za poverjenico odseka učiteljic je bila izvoljena tovarišica Sušteršič Justina.

Pri obravnavi vprašanj iz skrinjice se je zborovanje močno razgibalo in so bili med drugimi iznešeni naslednji sklepi:

1. Predsedniki učiteljskih društev morajo biti hrbenica tovarištva in doslednosti. Če hočemo da bo delo organizacije uspešno in večini članstva koristno, se naj noben učitelj najmanj pa predsednik učiteljskih društev poslužuje stranskih poti za doseg boljšega mesta ali drugih ugodnosti.

2. S sedanjim načinom urejevanja »Popotnika« se popolnoma strinjamo in smo z njim zelo zadovoljni posebno mlajši učitelji. Dobili smo list, kakršnega smo želeli. — Z leti bi bilo, da bi postal »Popotnik« idejni list za šolsko in izvenšolsko delo, a »Učiteljski tovariš« naj ostane last za organizacijska vprašanja.

3. Vodstvo sekcije naj ne dovoljuje, da se v »Popotniku« v posameznih člankih žalijo posebno mlajši tovariši, enako naj se v »Učiteljskem tovarišu« ne omalovažuje s pripombami uredništva mnenje mlajšega učiteljstva — pripravnikov.

4. V odbor za reševanje vprašanj so bili imenovani tov. Kontler, Fabič, Kmetec in Močnikova.

Radi poznega časa je bilo predavanje tovariša Kontlerja preloženo na februarjsko zborovanje. Na prihodnjem zborovanju naj se na osnovi stavljenega vprašanja zavzame končno stališče napram vprašanju pripravnikov.

Predsednik: Petrovič Simon. Tajnik: Ledinek Miloš.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR-LEVI BREG je zborovalo dne 9. decembra 1939. v krčevinski šoli. Od 96 članov je bilo navzočih 77, t. j. 80 %, od 19 odsotnih se je 16 opravičilo.

Predsednik tov. Vauda Mirko je otvoril zborovanje in se pred prehodom na dnevni

red spomnil umrlega tov. Cvetka Franca. Opisal je njegovo življenje in velepoštovno delovanje in in izven šole. Zborovalci so njegov spomin počastili s trikratnim: Slava!

Pri obravnavi dopisov je članstvo že ob predsednikovem poročilu o korakih sekcije za zvišanje prejemkov glasno povzdignilo svojo tožbo nad obupnim stanjem, v katerega se pogreza spričo dnevno naraščajoče draginje, zlasti še tu v obmejnem srezu, za katerega ponovno zahteva drugi plačilni razred, zvišanje prejemkov v smislu spomenice sekcije, enake plače poročenim učiteljicam, redno napredovanje v vse skupine, zlasti napredovanje naših najbolj trpečih pripravnikov ter ostrejša ukrepe proti kopicenju življenjskih potrebščin in naraščanju cen! Predsednik je nato podal sliko situacije v JUU, njegova delu in naglasil, da svojo stanovsko organizacijo ocenjujmo po delu in ne po uspehih, ki pač niso v njeni kompetenci! Tov. Andrejčič je pojasnil, kako so predmetne občine Maribora dosegle drugi plačilni razred. Tov. Sardoč in Gorupova sta glede ureditve kuriva poročenih učiteljic stavila ponovne predloge, istotako glede izplačanja zaostale in tekoče stanarine. Tov. Lešnik je opozoril na morda nepravno utemeljevanje zahteve drugega plačilnega razreda, na kar mu je tov. predsednik prečital tožadavno zadnjič sprejeto resolucijo.

Pri poročilu društvenih funkcionarjev je tov. Horvat javil, da radi obolelosti prejšnjega blagajnika še ni prevzel blagajniški spisov; tov. predsednik želi, da se to čimprej izvrši. Pred zborovanjem je bil osnovan odsek učiteljic, predseduje mu tov. Setine Jasna. — Pred prihodnjim zborovanjem se sigurno sestane obmejni šolski odsek.

Tov. predsednik pojasni, da je dne 26. novembra 1939. učiteljskim zborom vseh naših šol poslal 2. okrožnico, da jih tako v glavnih potezah informira in pripravi za vsako zborovanje, ki tako naj bo naš skupni delovni in odgovornostni forum! Med drugim se je v tem smislu danes v anketnem razgovoru razpravljalo o vprašanju: Sedanji učni načrti in kmetijski pouk na višji ljudski šoli. K besedi se je javilo več tov., med njimi tudi priznani strokovnjak in praktik tov. nadz. Močnik Peter. V svrhu redakcije glavnih sklepov in stališča k temu in ostalim vprašanjem glede kmet. pouka v ljudski šoli, o katerih slede razgovori še prihodnjič, je na predsednikov predlog bil izvoljen poseben redakcijski odbor, ki bo zadevno poročilo predložil sekciji. Po predlogih je zanimivo poročal o UD v Mariboru tov. Lovše in zlasti zainteresiral članstvo za zalogo slik in zemljevidov.

Sprejeti so bili sledeči predlogi:

1. Ponovna prošnja sekciji za posredovanje pri pristojnih ustanovah, da božična akcija z darovi ne izpusti nobene šole v obmejnih srezih! S tem v zvezi je bila izražena tudi neka želja glede UT.

2. Glede pritegnitve učiteljstva k sodelovanju pri bodoči ureditvi slovenskega šolstva se pridružujemo predlogu društva Maribor-desni breg z dostavkom, da je ob tej ureditvi posvečati posebno pažnjo potrebam in zahtevam obmejnega šolstva!

3. Učiteljstvo bo sporočilo ovire za osnivanje nadaljevalnih šol v obmejnih krajih.

4. Učiteljstvo pozdravlja razpis ministrstva prosvete glede dajanja nagrad za napredovanja in namestitve in pričakuje strogo kaznovanje prizadetih, njih odstranitev z morebiti odločilnih ali vplivnih položajev in objavo njihovih imen v »Prosvetnem glasniku«.

5. Stanarine poročenim učiteljicam je v celoti izplačati v proračunskem letu 1940/41.; v kolikor tega niso stavile v proračun občine, naj stavi to banovina. Tekoče stanarino pa je redno izplačevati kot ostalemu učiteljstvu.

6. Prihodnje zborovanje bo 10. februarja 1940. Pripravimo se na razgovor: Kaj govori za in kaj proti posebnemu kmetijskemu pouku v ljudski šoli? Naša zadevna izkustva in mnenja.

Predsednik: Vauda Mirko s. r. Tajnica: Rečnik Ivanka s. r.

Novosti na knjižnem trgu

— k Angel Kraljičev: Pri ognjišču. Zbirka bolgarskih narodnih pravljic in pripovedk. Prevedel Alojzij Bolhar. Z originalnimi slikami opremila bolgarska umetnica Neva in Nikola Tužusova. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1939. — Cena vezanemu izvodu din 35.—. Prvi korak v zalaganju prevodov iz bolgarske mladinske književnosti je naredila Mladinska matica z založbo »Pirhova«. Kraljičeva »Pri ognjišču«, je torej druga mladinska knjiga, prevedena iz bolgarsčine. Na 120 straneh vsebuje 36 zelo mičnih in bogato ilustriranih pravljic, primernih za naše najmlajše.

Gostilna Košak slaščičarna LJUBLJANA — PREŠERNOVA ULICA

Prvovrstna kuhinja — Izbrana vina vseh vrst, za na dom din 1 ceneje — Bogata zaloga slaščic in daril v slaščičarni — Sprejemajo se vsakovrstna naročila